

Slovník použitých termínov v Povinných štandardoch

Aktuár (PŠ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) – fyzická osoba, člen aktuárskej spoločnosti, ktorá je členskou organizáciou [IAA](#)

Aktuárska funkcia (AF) (PŠ 4) – administratívna kapacita na vykonávanie špecifických úloh stanovených v článku 48 [Smernice Solventnosť II](#).

Aktuárske služby (PŠ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) – služby spadajúce do aktuárskej oblasti poskytované [určenému užívateľovi](#) a môžu obsahovať poradenstvo, odporúčanie, [názor](#) alebo [správu](#)

AMSB (PŠ 4) – administratívny, riadiaci a dozorný orgán. Tento pojem bol do slovenského právneho poriadku implementovaný ako predstavenstvo, výnimočne aj dozorná rada

Antiselekcia (PŠ 8) – Tendencia vykonávať voľby alebo uplatňovať opcie na úkor inej strany, keď je to pre danú stranu výhodné, či už na začiatku alebo v priebehu času.

Back testing (PŠ 2) – porovnanie projekcie finančných tokov so skúsenosťami za minulé obdobie a vyčíslenie odchýlky a uvedenie dôvodov je vzniku

Dátum ocenenia (PŠ 2, 3, 8) – dátum, ku ktorému je vykázaná hodnota aktív alebo pasív, bez ohľadu na to, či ich hodnota bola stanovená k inému dátumu a spätne alebo dopredu prevedená k tomuto dátumu

Dátum prijatia (PŠ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) – dátum, kedy bol tento štandard prijatý Valným zhromaždením SSA

Dátum vypracovania správy (PŠ 2) – dátum, ku ktorému [aktuár](#) predkladá [správu určenému užívateľovi](#), zvyčajne nasleduje po [dátume ocenenia](#)

Finančná analýza (PŠ 2) – akákoľvek formálna aktuárska analýza. Je na úsudku [aktuára](#) čo predstavuje formálnu aktuársku analýzu, ale môže to predstavovať prácu, ktorú požaduje [zákon](#) a prácu, ktorú požaduje [zadávatel](#), aby mohol urobiť rozhodnutie na základe dodaných informácií. Finančná analýza môže okrem iného zahŕňať nasledovné:

- a. určenie diskontovaných hodnôt v stanovenom čase,
- b. projekciu finančných tokov a súvisiacich hodnôt fondov a
- c. určenie výšky príspevkov v budúcnosti.

IAA (PŠ 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8) – **International Actuarial Association** (Medzinárodná spoločnosť aktuárov)

IAS 19 (PŠ 3) – medzinárodný účtovný štandard *19 Zamestnanecké pôžitky*, vrátane akýchkoľvek interpretácií vydaných počas Septembra 2014 *Výborom pre interpretáciu medzinárodných štandardov finančného výkazníctva* alebo *Stálym výborom pre interpretácie*.

IFRS 17 (PŠ 8) – Medzinárodný štandard finančného výkazníctva 17 Poistné zmluvy, vrátane ich interpretácií od Výboru pre interpretácie medzinárodného finančného výkazníctva, vydaný 16. augusta 2019.

Komunikácia (PŠ 1, 2, 3, 8) – akékoľvek vyjadrenie (vrátane ústneho), ktoré urobí aktuár v súvislosti s poskytovanými aktuárskymi službami

Konflikt záujmov (PŠ 4) – nastáva, ak má jednotlivец alebo organizácia viacero záujmov, pričom jeden z nich by mohol narúšať motiváciu konať v prospech druhého, alebo by výsledkom bola práca, ktorá nie je objektívna a nestranná alebo nie je za takú považovaná.

Medzinárodné štandardy finančného výkazníctva (IFRSs) (PŠ 3, 8) – ako je definované podľa IASB v paragrafe 7 *IAS 1 Prezentácia účtovnej závierky*, ktorý bol aktualizovaný v Júni 2011, podľa *Prezentácie položiek ostatných súhrnných ziskov a strát (Dodatky k IAS 1)*: „Štandardy a interpretácie vydané Radou pre medzinárodné účtovné štandardy (IASB). Tieto zahŕňajú:

- a. *Medzinárodné štandardy finančného výkazníctva,*
- b. *Medzinárodné účtovné štandardy,*
- c. *Výbor pre interpretáciu medzinárodných štandardov finančného výkazníctva IFRIC Interpretácie a*
- d. *bývalý Stály výbor pre interpretácie SIC Interpretácie.”*

Mimozmluvná povinnosť (PŠ 3) – ako je definované podľa IASB v paragrafe 10 *IAS 37 Rezervy, podmienené záväzky a podmienené aktíva*, ktorý bol aktualizovaný v Októbri 2010, podľa IFRS 9 *Finančné nástroje*: „Mimozmluvná povinnosť je povinnosť, ktorá sa odvíja z činností účtovnej jednotky, keď:

- a. *zavedenými vzormi správania sa z minulej praxe, zverejnenými postupmi alebo dostatočne konkrétnym súčasným vyhlásením vykazujúca jednotka naznačila ostatným stranám, že bude akceptovať určité záväzky a*
- b. *v dôsledku čoho vykazujúca jednotka vytvorila platné očakávanie na strane ostatných zúčastnených strán, že si splní túto zodpovednosť.”*

V paragrafe 4(c) *IAS 19 Zamestnanecké požitky* IASB ďalej hovorí „*Neformálne zvyklosti vedú k vzniku mimozmluvnej povinnosti, ak účtovná jednotka nemá inú reálnu alternatívu, len zamestnanecké požitky vyplatiť.*”

Model (PŠ 4, 5, 6, 7, 8) – Zjednodušené znázornenie určitého aspektu sveta pomocou štatistických, finančných, ekonomických alebo matematických prístupov. Model má špecifikáciu, používa predpoklady, údaje a metodiky na vytváranie výsledkov, ktoré majú poskytnúť užitočné informácie o tomto systéme.

Model rizika na úrovni podniku (PŠ 7) - Modely, ktoré sú vyvinuté na komplexné a konzistentné hodnotenie rizík organizácie. Príklady zahŕňajú interné modely, ako ich špecifikuje Medzinárodná asociácia orgánov dohľadu nad poisťovníctvom (IAIS) a kapitálové modely.

Následná udalosť (PŠ 1, 2) – udalosť, o ktorej sa aktuár dozvie po dátume ocenenia (alebo dátume na ktorý aktuárske služby odkazujú) ale pred komunikáciou aktuára o výsledkoch týchto aktuárskych služieb

Odborný úsudok (PŠ 1, 2, 3) – úsudok aktuára opierajúci sa o jeho aktuárske vzdelanie a skúsenosti

Prístup s variabilným poplatkom - prístup, ktorý je modifikáciou všeobecného prístupu k oceňovaniu pre oceňovanie poistných zmlúv s prvkami priamej účasti, ako je uvedené v IFRS 17.

Reverzný záťažový test (PŠ 7) – Proces identifikácie udalostí alebo scenárov, ktoré by viedli k vopred určenému nepriaznivému výsledku pre organizáciu.

Riadenie modelu (PŠ 1) – Aplikácia súboru postupov a navrhnutie organizačnej štruktúry tak, aby určení užívatelia mohli dôverovať výsledkom modelu.

Riziko modelu (PŠ 1) – Riziko, že v dôsledku nedostatkov v modeli alebo v jeho použití určený užívateľ výsledkov modelu vyvodí z týchto výsledkov nesprávny záver.

SDZ (PŠ 2) – Schémy dôchodkového zabezpečenia

Schémy dôchodkového zabezpečenia (PŠ 2) – program so všetkými nasledujúcimi atribútmi pričom nezávisí od toho ako je financovaný a spravovaný:

1. pokrýva široký segment alebo celú populáciu, často na povinnej alebo automatickej báze,
2. benefity sú poskytnuté jednotlivcom alebo v ich mene,
3. program, vrátane benefitov a metódy financovania, je zadaný zákonom,
4. program nie je financovaný súkromným poistením,
5. benefity programu sú splatné alebo určené na starobu, dôchodok, smrť, invaliditu a dožitie a nasledujúce benefity (ak sa poskytujú) sú iba doplnkom k hlavnému benefitu:
 - a. benefity pri nezamestnanosti,
 - b. liečebné náklady,
 - c. benefity poskytnuté pri pracovných úrazoch alebo smrti alebo pri chorobách z povolania,
 - d. krátkodobé dávky sociálnej starostlivosti (napr. stravné lístky),
 - e. benefity poskytované ako pomoc pri katastrofách (napr. poistenie

alebo financovanie obnovy pri povodniach, suchu, hurikáne / tajfúne, zemetrasení / tsunami) a

- f. finančné poistenie alebo finančné záruky (napríklad pre úvery, bankové vklady, výplaty dôchodkov, finančné cenné papiere, platieb poistného od nesolventných poisťovní)

Smernica Solventnosť II (PŠ 4) – smernica 2009/138/ES

Správa (PŠ 1, 2, 3, 8) – správa aktuára, v ktorej prezentuje výsledky aktuárskych služieb určenému užívateľovi zaznamenaná v akejkoľvek forme, a to papierovej forme, vo forme súboru textového editora alebo tabuľkového procesora, elektronickej pošty, webovej stránky, prezentácie, audio alebo video záznamu. V PŠ 1 použitý aj pojem report.

Správa aktuárskej funkcie (SAF) (PŠ 4) – správa aktuárskej funkcie pre administratívny, riadiaci a dozorný orgán (AMSB) podľa článku 45 Smernice Solventnosť II a súvisiacich právnych predpisov, štandardov a usmernení. SAF môže obsahovať niekoľko častí, ktoré môžu byť vydané v rôznych dňoch.

Spoločnosť (PŠ 4) – poisťovňa alebo zaistovňa, ktorá má oprávnenie vykonávať poistnú alebo zaistnú činnosť v súlade s článkom 14 Smernice Solventnosť II

Stanovisko (PŠ 2, 3) – stanovisko vyjadrené aktuárom, na ktoré sa určení užívateľa môžu odvolávať

Technické rezervy (PŠ 4) – technické rezervy spoločnosti vypočítané podľa zásad oceňovania Smernice Solventnosť II (články 75 až 86)

Test scenára (PŠ 7) – Proces hodnotenia vplyvu jednej novej udalosti alebo niekoľkých súčasne alebo postupne sa vyskytujúcich možných udalostí na finančnú situáciu organizácie.

Účelovo vytvorený subjekt (PŠ 4) – akákoľvek spoločnosť, integrovaná alebo neintegrovaná, iná ako už existujúca poisťovňa alebo zaistovňa, ktorá na seba preberá riziká poisťovne alebo zaistovne, a ktorá v plnej miere financuje svoje vystavenie sa takýmto rizikám cez procesy vydania dlžoby alebo iným finančným mechanizmom, kde sú práva splatenia poskytovateľov takejto dlžoby alebo iného finančného mechanizmu podriadené zaistovacím záväzkom takeého subjektu

Účtovná jednotka (PŠ 1, 2) – je predmet aktuárskych služieb, či už ako celok alebo ako jej časť. Účtovná jednotka zahŕňa obchodnú spoločnosť, poisťovateľa, penzijnú spoločnosť, prípadne poskytovateľa dôchodkov, spoločnosti poskytujúce sociálne platby, jednotlivca, štátne organizácie alebo agentúry, skupinu, atď.

Účtovná politika (PŠ 3, 8) – ako je definované *Výborom pre Medzinárodné účtovné štandardy (IASB) v paragrafe 5 IAS 8 Účtovná politika, zmeny v účtovných odhadoch a chyby „Účtovná politika sú špecifické princípy, východiská, konvencie, pravidlá a praktiky, ktoré vykazujúca jednotka uplatňuje pri zostavovaní a prezentácii účtovnej závierky.“*

Údaje (PŠ 1, 2, 3, 4) – Fakty zozbierané zo záznamov, skúseností alebo pozorovaní. Údaje sú zvyčajne kvantitatívne, ale môžu byť aj kvalitatívne. Príklady údajov zahŕňajú podrobnosti o členstve alebo poistencoch, podrobnosti o nárokoch, podrobnosti o aktívach a investíciách, prevádzkové náklady, definície výhod a zmluvné podmienky. Predpoklady nie sú dáta, ale údaje sa bežne používajú pri tvorbe aktuárskych predpokladov.

Upisovanie (PŠ 4) – proces určovania, hodnotenia a ocenenia poistných alebo zaistných rizík, vrátane prijatia alebo zamietnutia poistných alebo zaistných záväzkov

Určený užívateľ (PŠ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8) – akákoľvek právnická alebo fyzická osoba (obvykle zadávateľ), ktorú aktuár v čase, keď vykonáva aktuárske služby považuje za užívateľa správy

Vykazujúca jednotka (PŠ 3) ako je definované podľa IASB v odseku 8 *Koncepčného rámca prípravy a prezentácie účtovnej závierky*, prijatého v apríli 2001: „účtovná jednotka, vo vzťahu ku ktorej existujú používatelia, ktorí sa spoliehajú na účtovnú závierku ako hlavný zdroj finančných informácií o danej účtovnej jednotke”

Všeobecný prístup k oceňovaniu – (General Measurement Approach) - (PŠ 8) – Základný prístup pre oceňovanie poistných zmlúv stanovený v IFRS 17 s výnimkou prípadov, keď IFRS 17 umožňuje zjednodušenie (v prípade Metódy alokácie poistného) alebo je upravený (v prípade prístupu s variabilným poplatkom)

Zadanie (PŠ 1, 2, 3, 7) – všetky aktuárske aktivity vykonané aktuárom týkajúce sa aktuárskych služieb. Zvyčajne to zahŕňa získavanie vedomostí o podmienkach zadania, získavanie dostatočných a spoľahlivých údajov, výber predpokladov a metodológie, výpočty, a posúdenie primeranosti ich výsledku, použitie práce iných osôb, formuláciu názoru a rady, dokumentáciu, reportovanie a akúkoľvek inú komunikáciu.

Zadávateľ (PŠ 1, 2, 3, 8) – ten, kto požaduje aktuárske služby. Zadávateľom je zvyčajne aktuárov klient alebo zamestnávateľ.

Zákon (PŠ 1, 2, 3, 8) – platné zákony, štatúty, predpisy alebo akékoľvek iné záväzné nariadenia (ako napríklad účtovné štandardy a iné regulačné pokyny, ktoré sú účinné a záväzné)

Zamestnanecké požitky (PŠ 3) – ako je definované podľa IASB v paragrafe 8 *IAS 19 Zamestnanecké požitky*, ktorý bol aktualizovaný v Septembri 2014: „sú všetky formy protihodnot poskytovaných vykazujúcou jednotkou výmenou za služby poskytované zamestnancami alebo za ukončenie pracovného pomeru“

Zátťažový test (PŠ 7) – Proces merania vplyvu nepriaznivých zmien jedného alebo relatívne malého počtu faktorov ovplyvňujúcich finančnú situáciu organizácie.

Zaužívaná aktuárska prax (PŠ 1, 2) – postup alebo postupy, ktoré sú všeobecne uznávané v rámci aktuárskej profesie a sú primerané a vhodné na vykonanie aktuárskych služieb v zmysle PŠ prípadne príslušných štandardov aktuárskej práce